2019. szeptember 18., szerda

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2019)0016

Az Egyesült Királyság kilépése az Európai Unióból

Az Európai Parlament 2019. szeptember 18-i állásfoglalása az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének aktuális állásáról (2019/2817(RSP))

(2021/C 171/01)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

— tekintettel az Európai Unió 2007. december 12-én Strasbourgban kihirdetett és a Lisszaboni Szerződéssel 2009 decemberében hatályba lépett, 2000. december 7-i Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),

— tekintettel az Egyesült Királyság miniszterelnöke által az Európai Tanácsnak 2017. március 29-én az EUSZ 50. cikkének (2) bekezdése alapján eljuttatott értesítésre,

— tekintettel az Egyesült Királysággal az Európai Unióból való kilépésére vonatkozó bejelentése nyomán kezdődő tárgyalásokról szóló 2017. április 5-i ([1]), az Egyesült Királysággal folytatott tárgyalások aktuális állásáról szóló 2017. október 3-i ([2]), az Egyesült Királysággal folytatott tárgyalások aktuális állásáról szóló 2017. december 13-i ([3]), valamint az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretéről szóló 2018. március 14-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel az Európai Tanácsnak az Egyesült Királyság EUSZ 50. cikke szerinti bejelentését követő, 2017. április 29-i iránymutatásaira (50. cikk) és a Tanács 2017. május 22-i határozatának mellékletére, amely rögzíti a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával az állam Európai Unióból való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalásokra vonatkozó irányelveket,

— tekintettel az Európai Tanács 2017. december 15-i iránymutatásaira (50. cikk) és a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával a tagállam Európai Unióból való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló, 2017. május 22-i tanácsi határozat kiegészítéséről szóló, 2018. január 29-i tanácsi határozat mellékletére,

([1]) HL C 298., 2018.8.23., 24. o.
([2]) HL C 346., 2018.9.27., 2. o.
([3]) HL C 369., 2018.10.11., 32. o.
([4]) HL C 162., 2019.5.10., 40. o.

— tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Királyság kormánya tárgyalóinak az Egyesült Királyság Európai Unióból való rendezett kilépésére irányuló, az EUSZ 50. cikke szerinti tárgyalások első szakaszának előrehaladásáról szóló, 2017. december 8-i közös jelentésére,

— tekintettel a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépéséről szóló, az Európai Tanács által 2018. november 25-én jóváhagyott megállapodásra (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás) és az Európai Tanács ülésének jegyzőkönyvében rögzített nyilatkozatokra,

— tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretét meghatározó, az Európai Tanács által 2018. november 25-én jóváhagyott politikai nyilatkozatra (a továbbiakban: a politikai nyilatkozat),

— tekintettel az Európai Tanács 2018. december 13-i következtetéseire (50. cikk),

— tekintettel a politikai nyilatkozatot és a kilépésről szóló, 2019. március 11-i megállapodással kapcsolatos eszközt kiegészítő közös nyilatkozatra,

— tekintettel az Európai Tanácsnak az Egyesült Királysággal egyetértésben hozott, az EUSZ 50. cikkének (3) bekezdése szerinti határidő meghosszabbításáról szóló, 2019. március 22-i (EU) 2019/476 határozatára ([1]),

— tekintettel az Európai Tanácsnak az Egyesült Királysággal egyetértésben hozott, az EUSZ 50. cikkének (3) bekezdése szerinti határidő meghosszabbításáról szóló, 2019. április 11-i (EU) 2019/584 határozatára ([2]),

— tekintettel a 2019. január 11-i (EU) 2019/274 tanácsi határozat módosításáról szóló, 2019. április 13-i (EU) 2019/642 tanácsi határozatra ([3]), amelynek értelmében a kilépésről rendelkező megállapodás az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség részéről történő aláírására felhatalmazást adtak, figyelemmel a megállapodás megkötésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel a „brexit” példa nélküli és sajnálatos esemény, amelynek negatív következményeit mérsékelhetné az Egyesült Királyság Európai Unióból (EU) való rendezett kilépése;

B. mivel az Egyesült Királyság és az EU továbbra is közeli szomszédok lesznek, és számos közös érdek fűzi őket össze; mivel e szoros kapcsolat kereteit meghatározza a politikai nyilatkozat, amely alapján a közös érdekeket meg lehet védeni és elő lehet mozdítani, többek között egy új kereskedelmi kapcsolat révén;

C. mivel az Európai Parlament az uniós polgárokat képviseli, és az az Egyesült Királyság Unióból való kilépésének egész folyamata során e polgárok érdekének védelmére törekszik;

D. mivel jelenleg a megmaradó 27 tagállam (EU-27) mintegy 3,2 millió állampolgára él az Egyesült Királyságban és az Egyesült Királyság 1,2 millió állampolgára él az EU-27 országaiban; mivel azok a polgárok, akik egy másik tagállamban telepedtek le, ezt az EU jogszabályai értelmében élvezett jogaik és azon jogos feltételezés alapján tették, hogy ezekkel a jogokkal egész életükben rendelkeznek majd;

E. mivel emellett 1,8 millió, Észak-Írországban született polgár van, akik a nagypénteki megállapodás értelmében jogosultak az ír állampolgárságra, és ezáltal jogosultak az uniós polgárságra és az uniós polgársághoz kapcsolódó jogokra azon a helyen, ahol letelepedtek;

F. mivel az EU és az Egyesült Királyság mint távozó tagállam elsőrendű kötelezettsége, hogy az Egyesült Királyságban élő uniós polgárok és az EU-27-ben élő brit állampolgárok jogainak védelmére vonatkozó átfogó és kölcsönös megközelítést biztosítson;

([1]) HL L 80. I, 2019.3.22., 1. o.
([2]) HL L 101., 2019.4.11., 1. o.
([3]) HL L 110. I, 2019.4.25.,1. o.

2019. szeptember 18., szerda

G. mivel az Egyesült Királyság kormányának az EU szabályozásától való eltérések politikáját támogató közelmúltbeli nyilatkozatai kérdésessé teszik az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli szoros gazdasági kapcsolatok kialakítását;

H. mivel az Egyesült Királyság Unióból való kilépése semmilyen módon nem veszélyezteti az észak-írországi békefolyamatot, és nem érinti hátrányosan az Ír-sziget gazdaságát, ami az Észak-Írország és Írország közötti határellenőrzés szigorítása révén következne be, és aminek minden körülmények között történő megelőzését célozza az Egyesült Királyság és az EU közötti, a kilépésről rendelkező megállapodásban meghatározott védőháló;

I. mivel a nagypénteki megállapodás elismeri „az észak-ír nép többsége által szabadon kifejezésre juttatott, a jogállásra vonatkozó bármely döntés legitimitását”;

J. mivel az Egyesült Királyság kormánya ragaszkodik ahhoz, hogy a védőhálót töröljék a kilépésről rendelkező megállapodásból, de mindeddig nem terjesztett elő azt felváltó, jogilag működőképes javaslatokat;

K. mivel úgy tűnik, hogy az Egyesült Királyság a megállapodás nélküli kilépés tervezését tette fő politikai prioritásává, továbbá az Egyesült Királyság kormányának egyes tagjai úgy vélik, hogy egy megállapodás nélküli kilépés lenne az Egyesült Királyság EU-ból való kilépési folyamatának optimális eredménye;

L. mivel az Egyesült Királyság miniszterelnöke kijelentette, hogy egy „megállapodás nélküli brexit” az „államvezetés kudarca” lenne;

M. mivel a kilépésről rendelkező megállapodással kapcsolatos, 2019. március 11-én az Egyesült Királyság kérésére elfogadott közös eszközzel összhangban az alternatív intézkedések közös kidolgozása a kilépésről rendelkező megállapodás ratifikálásának előfeltétele;

N. mivel az Egyesült Királyságnak az Unióból való, megállapodás nélküli kilépése komoly gazdasági károkat okozna mindkét fél számára, noha a hivatalos adatok és az Egyesült Királyság kormányzati jelentései szerint e gazdasági károk aránytalanul nagy mértékben sújtanák az Egyesült Királyságot, beleértve tengerentúli területeit is;

O. mivel az uniós intézmények és az EU-27 egysége továbbra is kulcsfontosságú, és továbbra is fennmarad;

A kilépésről rendelkező megállapodás és a politikai nyilatkozat

1. úgy véli, hogy mind az Egyesült Királyság, mind pedig az EU alapvető érdeke, hogy az Egyesült Királyság Unióból való kilépése rendezett módon történjen;

2. továbbra is úgy véli, hogy a kilépésről rendelkező megállapodásnak mint az Egyesült Királyság Európai Unióból való rendezett kilépésének lehetővé tételéhez szükséges eszköznek tisztességesnek és kiegyensúlyozottnak kell lennie, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben kell tartania mind az Egyesült Királyság azon feltételeit, amelyekből nem hajlandó engedni, mind pedig az EU alapelveit;

3. megjegyzi, hogy a kilépésről rendelkező megállapodás értéke az, hogy jogbiztonságot nyújt mindazok számára, akiket érint az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése, továbbá hogy a lehető legnagyobb mértékben

— védi az Egyesült Királyságban élő uniós polgárok, valamint az EU 27 tagállamában lakóhellyel rendelkező brit állampolgárok jogait és életlehetőségeit,

— magában foglalja az Írország és Észak-Írország közötti határ védőhálóját, amely – abban az esetben, ha bármely jövőbeli megállapodással összefüggésben nincs elfogadott megoldás, vagy olyan működőképes alternatív megoldás, amely ugyanazokat a garanciákat nyújtja – védi a nagypénteki megállapodást és az észak-írországi békefolyamatot, és elkerüli a határellenőrzés szigorítását, ezáltal támogatja az észak-déli együttműködést és az Ír-sziget gazdasági egységét, valamint garantálja az EU belső piacának integritását,

— az Egyesült Királysággal való egyszeri pénzügyi elszámolást ír elő, amely tartalmazza a fennálló kötelezettségvállalásokból eredő valamennyi jogi kötelezettséget, továbbá rendelkezik a mérlegen kívüli tételekről, a függő kötelezettségekről és az Egyesült Királyság kilépésének eredményeként közvetlenül felmerülő egyéb pénzügyi költségekről,

— magában foglalja – az Egyesült Királyság kérésének megfelelően és tekintettel a jogbiztonság és a folytonosság biztosítására, valamint az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatokat érintő tárgyalásokhoz szükséges időre – a 2020. december 31-ig tartó átmeneti időszakot, amely egy alkalommal, legfeljebb két évvel meghosszabbítható,

— foglalkozik egyéb olyan, a kiválással kapcsolatos kérdésekkel is, amelyek lehetővé teszik az Egyesült Királyság EU-ból való rendezett kilépését,

— tartalmaz olyan irányítási rendelkezéseket, amelyek biztosítják az Európai Unió Bíróságának (EUB) a kilépésről rendelkező megállapodás értelmezésében adott esetben betöltendő szerepét;

4. megjegyzi, hogy az Egyesült Királyságnak az Írország és Észak-Írország közötti határral kapcsolatos alapvető lehetőségei – kormányától függetlenül – változatlanok; emlékeztet arra, hogy az Egyesült Királyság kormánya elutasította a csupán az Észak-Írországra vonatkozó védőhálóval kapcsolatos első uniós javaslatot, és ezt követően kérte, hogy azt a kilépésről rendelkező megállapodásban található jelenlegi formának megfelelően alakítsák át; készen áll arra, hogy visszatérjen a kizárólag az Észak-Írországra vonatkozó védőhálóra, azonban hangsúlyozza, hogy védőháló nélkül nem fog hozzájárulni a kilépésről rendelkező megállapodáshoz;

5. megjegyzi, hogy a védőhálót az Észak-írországi Nemzetgyűlésben képviselt politikai pártok túlnyomó többsége, és – közelmúltbeli felmérések szerint – Észak-Írországban a polgárok többsége támogatja;

6. emlékeztet arra, hogy a védőhálót csak átmeneti intézkedésként, végső esetben szabad alkalmazni, és üdvözöl minden olyan intézkedést, amely ezt egyértelművé teszi; különösen üdvözli, hogy a kilépésről rendelkező megállapodásban foglaltaknak megfelelően a munkálatok és a beruházások annak feltárására irányuljanak, hogy hogyan lehet olyan, új technológiákon alapuló alternatív megoldásokat kialakítani, amelyek biztosítják, hogy a jövőben ne létesüljön „kemény határ” az Ír-szigeten;

7. megjegyzi, hogy ezek az alternatív megoldások csak akkor elfogadhatók, ha lehetővé teszik a fizikai infrastruktúra elkerülését a határon vagy a kapcsolódó ellenőrzések és ellenőrzések során, a szigetgazdaság védelme és a nagypénteki megállapodás megóvása érdekében, beleértve a folyamatos észak-dél együttműködés szükséges feltételeinek fenntartását, valamint az EU belső piaca integritásának biztosítását;

8. úgy véli, hogy az Egyesült Királyság feladata, hogy írásbeli javaslatokat terjesszen elő olyan alternatív megállapodásokra vonatkozóan, amelyek teljes mértékben működőképesek, amelyek átfogóan foglalkoznak a 2017. december 8-i közös jelentés 43. és 49. pontjával, és amelyek figyelembe vehetik az Egyesült Királyság és az EU közötti esetleges jövőbeli szabályozási eltéréseket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Egyesült Királyság kormánya annak ellenére, hogy néhány tagja kijelentette, hogy rendelkezésre állnak alternatív megoldások, mindeddig nem terjesztett elő olyan jogilag működőképes javaslatokat, amelyek helyettesíthetnék a védőhálót;

9. megjegyzi, hogy az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretét meghatározó politikai nyilatkozat összhangban van az Európai Parlament 2018. március 14-i, az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretéről szóló állásfoglalásával, amely egy társulási megállapodás megkötését szorgalmazza, valamint bizottságai részletes tájékoztatásával, továbbá tükrözi az EU-val folytatandó jövőbeli kapcsolatok hatálya és mélysége tekintetében hozott döntéseket;

10. kifejezi abbéli hajlandóságát, hogy a politikai nyilatkozatot olyan, hivatalosabb és jogi jellegű dokumentummá alakítsa át, amelyben szerepel az EU és az Egyesült Királyság közötti, olyan szoros társulási megállapodás létrehozásának célkitűzése, amely még életképes alternatív megoldások hiányában sem tenné szükségessé a védőháló alkalmazását;

Megállapodás nélküli kilépés

11. emlékeztet arra, hogy – az EUSZ 50. cikkével összhangban – megállapodás hiányában, illetve az EUSZ 50. cikke (3) bekezdésében említett időszak meghosszabbítása hiányában a Szerződések 2019. november 1-től kezdve nem alkalmazandók az Egyesült Királyságra;

12. hangsúlyozza, hogy amennyiben az Egyesült Királyság megállapodás nélkül lép ki az EU-ból, az teljes mértékben az Egyesült Királyság kormányának a felelőssége; felhívja továbbá a figyelmet egy ilyen „megállapodás nélküli kilépésnek” az észak-ír és az ír határra, valamint a nagypénteki megállapodás működésére és végrehajtására gyakorolt következményeire;

2019. szeptember 18., szerda

13. tudomásul veszi, hogy az alsóházban és azon kívül is határozottan ellenezték az Egyesült Királyság parlamentjének 2019. október 14-ig történő felfüggesztését, ami az Egyesült Királyság Unióból való, megállapodás nélküli kilépésének lehetőségét valószínűsíti;

14. üdvözli mindeközben az uniós intézmények és az EU-27 által elfogadott, a „megállapodás nélküli kilépés" forgatókönyvére vonatkozó készültségi és vészhelyzeti intézkedési terveket; megjegyzi, hogy ezek egyoldalúak, az EU érdekeit védik és átmeneti jellegűek; hangsúlyozza továbbá, hogy ezek nem ugyanolyan joghatással rendelkeznek, mint egy olyan megállapodás, amely lehetővé tenné az uniós tagságból származó előnyök rendezett visszavonását vagy reprodukálását, illetve a kilépésről rendelkező megállapodásban előírt bármely átmeneti időszak feltételeit; üdvözli a Bizottság által 2019. szeptember 4-én előterjesztett legutóbbi javaslatokat, és elkötelezi magát amellett, hogy a lehető legrövidebb időn belül és különösen a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott pénzügyi támogatás tekintetében a lehető legminimálisabbra csökkenti az adminisztratív eljárásokkal járó terheket;

15. megjegyzi, hogy a kilépésről rendelkező megállapodás hiányában nem lehet átmeneti időszakot biztosítani, sem pedig olyan „mini-megállapodásokat" bevezetni, amelyek célja az Egyesült Királyság EU-ból való rendezetlen kilépésével járó fennakadások mérséklése;

16. hangsúlyozza, hogy az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően az EU és az Egyesült Királyság között csak azzal a feltétellel kerülhet sor további tárgyalásokra, hogy az Egyesült Királyság tiszteletben tartja a polgárok jogaival, a pénzügyi elszámolással és a nagypénteki megállapodással kapcsolatos kötelezettségeit és kötelezettségvállalásait;

17. megjegyzi, hogy egy „megállapodás nélküli kilépés" esetén az Egyesült Királyság pénzügyi és egyéb kötelezettségei továbbra is fennállnak; megerősíti, hogy ebben az esetben elutasítja az EU és az Egyesült Királyság közötti bármely megállapodás vagy megállapodások jóváhagyását, mindaddig, amíg az Egyesült Királyság tiszteletben nem tartja kötelezettségvállalásait;

18. emlékeztet arra, hogy az ilyen kötelezettségvállalások teljesítését követően az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok tekintetében erős biztosítékokra és egyenlő versenyfeltételekre van szükség az EU belső piacának védelme és az uniós cégek esetleges tisztességtelen versenyhátrányának elkerülése érdekében; e tekintetben megismétli a 2018. március 14-i állásfoglalásában meghatározott feltételeket, nem utolsósorban a magas szintű környezet-, foglalkoztatás- és fogyasztóvédelem biztosítása tekintetében; megjegyzi, hogy az Európai Parlament nem ratifikálna olyan szabadkereskedelmi megállapodást, amely nem tartja tiszteletben e területek magas szintű védelmét;

19. emlékeztet arra, hogy az Egyesült Királyságban élő uniós polgárok és az EU 27 tagállamában lakóhellyel rendelkező brit polgárok jogainak és életlehetőségeinek – ideértve a foglalkoztatási viszonyt és a szociális jogosultságokat is – védelme továbbra is elsődleges fontosságú, és minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy az Egyesült Királyság Unióból való kilépése ne érintse ezeket a polgárokat;

20. aggodalmát fejezi ki az Egyesült Királyság letelepedési rendszerének végrehajtásával és a csupán „előzetes letelepedési engedéllyel rendelkező" jogállású kérelmezők nagy arányával kapcsolatban – az Egyesült Királyság legutóbbi hivatalos számadatai szerint e kérelmezők aránya akár a 42 %-ot is eléri; emlékeztet arra, hogy ez elkerülhető, ha az Egyesült Királyság a deklaratív jellegű közigazgatási eljárást választja, amelynek során a bizonyítási teher az Egyesült Királyság hatóságaira hárul, amennyiben a bejelentést kifogásolják; ezért sürgeti az Egyesült Királyságot, hogy vizsgálja felül megközelítését;

21. arra biztatja az Egyesült Királyságot és az EU-27-et, hogy fogadják el azokat az intézkedéseket, amelyek jogbiztonságot teremtenek az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkező uniós polgároknak, illetve az EU 27 tagállamában lakóhellyel rendelkező brit állampolgároknak; emlékeztet arra az álláspontjára, hogy az EU-27-nek következetes és nagylelkű megközelítést kell követnie az ezekben a tagállamokban élő brit állampolgárok jogainak védelme terén;

22. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a Belügyminisztérium a 2019. október 31. utáni szabad mozgásra vonatkozóan tett, közelmúltbeli és egymásnak ellentmondó bejelentései a helyzetet igencsak nehezítő bizonytalanságot teremtettek az Egyesült Királyságban élő uniós polgárok számára, mely kijelentések következtében tovább erősödhet a velük szemben tapasztalható ellenséges hangulat, és nehezebbé válhat jogaik érvényesítése;

23. emlékeztet arra, hogy számos brit állampolgár határozottan ellenzi az EUMSZ 20. cikke értelmében jelenleg élvezett jogainak elvesztését; javasolja, hogy az EU-27 vizsgálja meg, miként tudná ezt mérsékelni az EU elsődleges jogának keretein belül, teljes mértékben tiszteletben tartva a viszonosság, a méltányosság, a szimmetria és a megkülönböztetésmentesség elveit;

A 50. cikk szerinti határidő meghosszabbítása

24. megjegyzi, hogy 2019. szeptember 9-én törvénybe iktatták az Egyesült Királyság parlamentjének azon törvényét, amely arra kötelezi az Egyesült Királyság kormányát, hogy kérjen hosszabbítást, amennyiben 2019. október 19-ig nem születik megállapodás az EU-val;

25. jelzi, hogy támogatná az 50. cikk szerinti határidő meghosszabbítását, amennyiben az indokolt és célja van (például egy „megállapodás nélküli brexit" megakadályozása, általános választások vagy népszavazás kiírása, az 50. cikk visszavonása vagy egy, a kilépésről rendelkező megállapodás jóváhagyása), illetve amennyiben az nem érinti hátrányosan az uniós intézmények munkáját és működését;

26. emlékeztet arra, hogy mindaddig nem folytatja le az egyetértés megadásáról szóló szavazást, amíg az Egyesült Királyság parlamentje nem hagyott jóvá megállapodást az EU-val;

27. tudomásul veszi az Egyesült Királyság kormányának azon döntését, hogy a jelenlegi körülmények között nem nevezi ki a biztosjelöltet a következő Európai Bizottságba, és 2019. szeptember 1-jétől bizonyos uniós találkozókra nem küldi az Egyesült Királyság képviselőit; hangsúlyozza, hogy ez nem fogja érinteni az uniós intézmények zökkenőmentes működését, és megerősíti, hogy az Európai Parlamentet illetően az Egyesült Királyság európai parlamenti képviselői az Egyesült Királyság kilépéséig továbbra is az Európai Parlamenti képviselői maradnak, és valamennyi joguk és kötelezettségük megmarad; emlékeztet arra, hogy tagállamként az Egyesült Királyság továbbra is élvezi jogait, és az Egyesült Királyságot továbbra is kötik a Szerződésekből eredő kötelezettségei, többek között a lojális együttműködés elve;

o

o o

28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, az Európai Unió Tanácsának, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek, valamint az Egyesült Királyság kormányának.